Hawdd ei Ddeall

Gofal Cymdeithasol Cymru
Social Care Wales

Sut ddylai eich gofal cymdeithasol fod

Canllaw i'n rheolau ar gyfer gweithwyr gofal cymdeithasol, a beth maen nhw'n ei olygui chi

Ionawr 2026

Sut i ddefnyddio'r ddogfen yma

Mae'r ddogfen yma yn esbonio'r: **Cod Ymarfer Proffesiynol ar gyfer Gweithwyr Gofal Cymdeithasol.**

Efallai y byddwch chi angen help i'w ddarllen. Gofynnwch i rywun rydych chi'n ei adnabod i'ch helpu.

Lle mae'r ddogfen yn dweud **ni**, mae hyn yn meddwl **Gofal Cymdeithasol Cymru**. I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â:

Gofal Cymdeithasol **Cymru**
Social Care **Wales**

Ebost: codau@gofalcymdeithasol.cymru

Ffôn: 0300 303 3444

Cynnwys

Pwy ydyn ni **4**

Codau Ymarfer Proffesiynol **5**

Am y canllaw yma **8**

Mwy am y Cod i weithwyr **9**

Y rheolau a beth maen nhw’n ei feddwl i chi **11**

Pwy ydyn ni

Gofal Cymdeithasol Cymru ydyn ni.

Rydyn ni'n gweithio i wneud yn siŵr bod pobl yn cael gofal cymdeithasol a chefnogaeth o ansawdd da.

Mae gofal cymdeithasol yn meddwl gwasanaethau sy'n helpu pobl gyda'u bywyd bob dydd. Er enghraifft:

- gofal personol
- cartrefi gofal
- cartrefi nyrsio
- byw â chymorth
- canolfannau dydd.

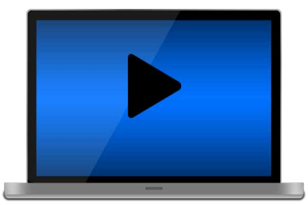

Rydych chi'n gallu gwylio ein fideo i wybod mwy am ofal cymdeithasol: www.youtube.com/watch?v=KQ5y0VxOtgo

Codau Ymarfer Proffesiynol

Mae gennym ni 2 Cod Ymarfer Proffesiynol.

Maen nhw’n helpu i wneud yn siŵr eich bod chi’n cael gofal a chefnogaeth dda.

Maen nhw’n cael eu galw yn:

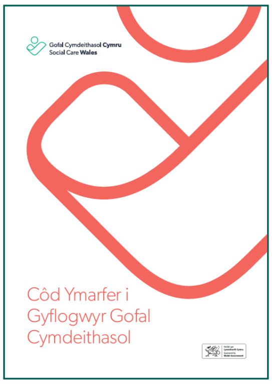

- Y **Cod Ymarfer Proffesiynol ar gyfer Cyflogwyr Gofal Cymdeithasol**

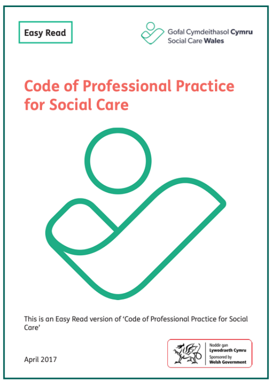

- Y **Cod Ymarfer Proffesiynol ar gyfer Gweithwyr Gofal Cymdeithasol**

Fe fyddwn ni’n eu galw’n Codau yn fyr.

Y Cod ar gyfer cyflogwyr:

Dyma restr o reolau ar gyfer **cyflogwyr** - y bobl sy’n cyflogi ac yn rheoli gweithwyr gofal cymdeithasol.

Maen nhw’n dweud beth ddylai cyflogwyr ei wneud i wneud yn siŵr bod eu gweithwyr:

- yn ddiogel

- wedi’u hyfforddi ac mae ganddyn nhw’r sgiliau cywir

- yn cael y gefnogaeth maen nhw ei hangen i roi gofal cymdeithasol da.

Y Cod ar gyfer gweithwyr:

Dyma restr o reolau ar gyfer gweithwyr gofal cymdeithasol.

Mae'r rheolau'n disgrifio sut mae'n rhaid i weithwyr gofal cymdeithasol weithio.

Rhaid i weithwyr gofal cymdeithasol:

- dilyn y Cod
- gwneud yn siŵr nad ydyn nhw'n achosi niwed
- defnyddio'r Cod i lywio eu gwaith
- chwilio am ffyrdd o wella eu sgiliau a'r gofal maen nhw'n ei ddarparu.

Am y canllaw yma

Mae’r canllaw yma yn esbonio’r Cod ar gyfer gweithwyr.

Mae’n disgrifio beth rydych chi’n gallu ei ddisgwyl gan eich gweithwyr gofal cymdeithasol.

Mae’n dangos i chi sut y dylai gweithwyr gofal cymdeithasol:

- ymddwyn tuag atoch chi

- eich cadw chi’n ddiogel
- eich helpu i wneud dewisiadau.

Mae’n eich helpu i wybod eich hawliau a sut mae gofal da yn edrych.

Mwy am y Cod i weithwyr

Rhaid i bob gweithiwr gofal cymdeithasol sydd wedi cofrestru ddilyn y Cod.

Rydyn ni'n cadw'r gofrestr. Mae'n rhestr o bobl sy'n cael gweithio mewn gofal cymdeithasol yng Nghymru.

Mae pawb ar ein cofrestr:

- yn gymwys i wneud eu gwaith
- wedi cytuno i ddilyn y rheolau am sut mae'n rhaid iddyn nhw ymddwyn a chefnogi pobl

- wedi cytuno i'ch trin gyda pharch, tegwch a gofal.

Rydyn ni'n edrych i weld bod gweithwyr yn ddiogel ac yn addas i wneud eu gwaith.

Os ydych chi'n meddwl nad ydy eich gweithiwr gofal cymdeithasol yn gweithio yn y ffyrdd sydd yn cael eu disgrifio yn y canllaw yma, fe fyddwn ni'n:

- edrych ar beth mae'r Cod yn ei ddweud,

- a phenderfynu a ddylen nhw aros ar ein cofrestr neu gael eu tynnu i ffwrdd.

Y rheolau a beth maen nhw'n ei feddwl i chi

1. Rhaid i weithwyr gofal cymdeithasol barchu eich barn a'ch dymuniadau. Rhaid iddyn nhw gefnogi eich hawliau

Rhaid i'ch gweithiwr gofal cymdeithasol:

- gwrando arnoch chi a beth rydych chi ei eisiau

- parchu chi

- cefnogi eich hawliau

- eich trin yn deg

- gwneud rhywbeth os ydyn nhw'n gweld unrhyw un yn cael eu trin yn annheg

- helpu chi i rannu eich barn a gwneud eich dewisiadau eich hun.

2. Fe ddylai gweithwyr gofal cymdeithasol fod yn ddibynadwy

Rhaid i'ch gweithiwr gofal cymdeithasol:

- bod yn onest

- siarad â chi'n glir mewn ffordd rydych chi'n gallu ei ddeall

- cadw eich gwybodaeth bersonol yn breifat a'i defnyddio i'ch helpu yn unig

- parchu eich cartref a'r pethau rydych chi'n berchen arnyn nhw

- dweud wrthych chi am y rheolau mae'n rhaid iddyn nhw eu dilyn am anrhegion a sut y dylen nhw ymddwyn

- gwneud beth maen nhw'n ddweud y byddan nhw'n ei wneud. Os nad ydyn nhw'n gallu, fe ddylen nhw ddweud wrthych chi pam

- Gwneud yn siŵr nad ydy eu meddyliau a'u teimladau eu hunain yn effeithio ar sut maen nhw'n gweithio gyda chi.

3. Fe fydd gweithwyr gofal cymdeithasol yn cefnogi eich llesiant ac yn eich helpu i wneud eich dewisiadau eich hun

Mae llesiant yn ymwneud â theimlo'n gyfforddus, yn iach ac yn hapus.

Rhaid i'ch gweithiwr gofal cymdeithasol:

- eich helpu i gadw'n ddiogel a chefnogi eich llesiant

- eich helpu i wneud cwynion neu ddweud os ydych chi'n anhapus am unrhyw beth

- gwneud popeth maen nhw'n gallu i'ch helpu i wneud eich penderfyniadau eich hun

- gweithio gydag eraill i wneud yn siŵr eich bod chi’n cael y gofal a’r gefnogaeth orau

- siarad neu adrodd am unrhyw beth sydd yn gallu niweidio pobl.

4. Rhaid i weithwyr gofal cymdeithasol barchu eich hawliau i gymryd risgiau

Rhaid i'ch gweithiwr gofal cymdeithasol:

- eich helpu i wneud dewisiadau, hyd yn oed os ydyn nhw'n cynnwys risgiau, tra'n eich helpu i ddeall eich dewisiadau a chadw'n ddiogel

- dilyn rheolau am eich cadw'n ddiogel

- edrych i weld os ydy eich ymddygiad chi neu ymddygiad eraill yn gallu achosi niwed

- cymryd camau i leihau risgiau a chadw chi ac eraill yn ddiogel

- rhoi gwybod am unrhyw risgiau i ddiogelwch pobl

- rhannu gwybodaeth os ydy rhywun yn gallu bod mewn perygl. Rhaid iddyn nhw ddilyn rheolau am rannu gwybodaeth.

5. Rhaid i weithwyr gofal cymdeithasol ymddwyn yn iawn y tu mewn a'r tu allan i'r gwaith

Rhaid i'ch gweithiwr gofal cymdeithasol:

- peidio â'ch brifo na manteisio arnoch chi, eich gofalwyr, neu weithwyr eraill

- dilyn rheolau i gadw eu perthynas â chi yn ddiogel ac yn deg

- cadw perthynas waith dda gyda:
  - pobl maen nhw'n gweithio gyda nhw
  - pobl maen nhw'n gofalu amdanyn nhw
  - teuluoedd a gofalwyr

- peidio â mynd allan gyda, neu fod yn ffrindiau agos iawn gyda rhywun maen nhw'n ei gefnogi neu eu teulu.

- dweud wrth eu cyflogwr am unrhyw beth sydd yn gallu effeithio ar eu gwaith

- peidio â thorri'r gyfraith, a gwybod bod torri'r gyfraith yn gallu effeithio ar eu swydd

- dweud wrth eu cyflogwr a Gofal Cymdeithasol Cymru os ydyn nhw'n cael eu harestio neu eu cyhuddo o drosedd

- osgoi rhoi eu hunain neu eraill mewn perygl

- ymddwyn yn iawn yn y gwaith, y tu allan i'r gwaith, ac ar-lein

6. Rhaid i weithwyr gofal cymdeithasol gymryd cyfrifoldeb am eu sgiliau a'u gwybodaeth

Rhaid i'ch gweithiwr gofal cymdeithasol:

- dilyn yr holl reolau a'r gyfraith

- cadw cofnodion clir a chywir am eich gofal

- dweud wrth eu cyflogwr neu'r bobl maen nhw'n gweithio gyda nhw os oes ganddyn nhw broblemau i wneud eu gwaith yn ddiogel

- gofyn am help os nad ydyn nhw'n siŵr sut i wneud rhywbeth

- bod yn onest gyda chi os bydd rhywbeth yn mynd o'i le

- parhau i ddysgu i wella eu gwybodaeth a'u sgiliau

- cymryd rhan mewn sesiynau gyda'u rheolwr i wella eu gwaith

- gweithio'n dda gyda gweithwyr a gweithwyr proffesiynol eraill

- bod yn gyfrifol am unrhyw waith maen nhw’n ei roi i eraill

- helpu gydag unrhyw ymchwiliadau pan maen nhw’n cael cais i wneud hynny.

7. Rhaid i weithwyr gofal cymdeithasol sy'n rheoli neu'n arwain staff eraill wneud yn siŵr eu bod yn dilyn y Cod

Rhaid i'ch gweithiwr gofal cymdeithasol:

- defnyddio'r Cod yn eu gwaith eu hunain ac yn y ffordd maen nhw'n arwain staff.

- cefnogi staff i siarad a rhannu ffyrdd da o weithio

- gwneud yn siŵr bod staff yn gwybod y Cod ac yn ei ddilyn yn eu gwaith

- darparu hyfforddiant a dysgu fel bod staff yn gallu gwella eu sgiliau a'u gwybodaeth

- cyfarfod â staff a'u cefnogi i wneud eu gwaith yn dda

- edrych ar adborth, cwynion, a sut mae staff yn gwneud

- ymateb yn gyflym i unrhyw bryderon neu gwynion.

Mae **Hawdd ei Ddeall Cymru** wedi gwneud y ddogfen yma yn Hawdd ei Deall gan ddefnyddio **Photosymbols**. I ddweud wrthyn ni beth rydych chi'n feddwl am y fersiwn hawdd ei ddeall yma, cliciwch yma.

Rhif trwydded Photosymbols 403527247